

Stichting Downsyndroom
Industrieweg 5
7944 HT Meppel
t (06) 51 54 99 49
IBAN: NL60 INGB 0001 6517 23
BIC: INGBNL2A
info@downsyndroom.nl
www.downsyndroom.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken
T.a.v.: De griffier, Dhr. C. Roovers
cie.biza@tweedekamer.nl

Meppel, 28 januari 2019

Betreft: schending mensenrechten van Nederlandse jongeren met Downsyndroom

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie van Binnenlandse Zaken,

Uw commissie bespreekt met minister Ollongren regelmatig de mensenrechtensituatie in Nederland, daarom sturen we u deze brief. Vanuit de Stichting Downsyndroom, belangenorganisatie voor ouders van kinderen met Downsyndroom en tevens kenniscentrum, willen wij graag uw aandacht vragen voor een verontrustende ontwikkeling in het speciaal voortgezet onderwijs waarbij de mensenrechten van leerlingen met Downsyndroom, of een vergelijkbare verstandelijke beperking, in het geding zijn.

Tot voor kort was het vanzelfsprekend dat leerlingen op scholen voor zeer moeilijk lerenden (ZML) onderwijs konden volgen tot en met het schooljaar waarin zij 20 werden. De rationele hierachter is dat deze leerlingen zich trager ontwikkelen en daarom gebaat zijn met een schoolloopbaan boven de leerplichtige leeftijd. Soms stroomden deze leerlingen voor hun 20ste uit, maar dat was dan in goed overleg tussen school en ouders.

Nu zien we steeds vaker dat leerlingen met 18 jaar (en soms al met 16) van school moeten gaan, ook in situaties waarin school en ouders een langere schoolloopbaan wenselijk vinden. Dit heeft te maken met nieuw beleid vanuit een aantal regionale samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs.

De betreffende regionale samenwerkingsverbanden zijn namelijk overgegaan tot een beleid waarbij ZML-leerlingen met als uitstroomprofiel 'dagbesteding' -dat zijn in de praktijk bijna alle ZML-leerlingen- maximaal tot het jaar waarin zij 18 zijn geworden naar school mogen gaan. Dit beleid geldt binnen de betreffende samenwerkingsverbanden voor *al deze* leerlingen, zonder dat er een individuele afweging wordt gemaakt. Het komt dus regelmatig voor dat ouders (en leerling) en school vinden dat een individuele leerling nog baat zou hebben met langer naar school gaan, terwijl dit onmogelijk wordt gemaakt door het beleid van het specifieke samenwerkingsverband. Wij vinden dit een zeer onwenselijke ontwikkeling.

Wij vermoeden dat dit beleid wordt ingegeven door de gedachte dat daarmee het volume leerlingen in het speciaal onderwijs (en daarmee ook de kosten aan TLV's voor het Samenwerkingsverband) kan worden teruggebracht. Zo'n korter verblijf in het onderwijs vindt men wellicht een gemakkelijker weg dan het daadwerkelijk verkleinen van de instroom door meer leerlingen goed te ondersteunen in het regulier onderwijs.

Wij vinden dat dit beleid discriminerend uitpakt. Waar iedere andere oudere tiener of jongvolwassene in Nederland de mogelijkheid heeft onderwijs te volgen, wordt dit voor onze doelgroep onmogelijk gemaakt. Het lijkt ons dat dit niet past bij de geest van Passend Onderwijs, noch bij de geest van het door Nederland geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een handicap.

Wij willen u er nog op wijzen dat er in 2015 over deze problematiek Kamervragen zijn gesteld. De Staatsecretaris van Onderwijs heeft toentertijd geantwoord dat er geen vast moment is waarop leerlingen vanuit het ZML uitstromen naar dagbesteding, omdat dit altijd moet worden besloten op geleide van een individuele afweging en in overleg met de ouders. Wij zijn van mening dat de samenwerkingsverbanden die iedere leerling met uitstroomprofiel dagbesteding met 18 jaar laten uitstromen zich niet veel gelegen laten aan dit principe van individuele afweging en overleg met ouders. Daarmee lijken zij de mensenrechten van deze leerlingen te schenden.

Als bijlage bij deze brief sturen wij u een special op uit het blad van Stichting Downsyndroom¹, waarin deze problematiek wordt uitgelegd aan de hand van een aantal casussen. In de special vindt u daarnaast een juridische analyse met betrekking tot het recht op onderwijs boven de 18 jaar, met daarbij aandacht voor de mensenrechtelijke aspecten. Tevens sturen wij u een artikel² op van Lecso (de brancheorganisatie van speciaal onderwijs) waarin Lecso stelt: "Uit vragen en opmerkingen van leden blijkt dat (...)er nog steeds SWV (...) zijn die standaard géén TLV afgeven voor leerlingen die 18 jaar of ouder zijn. We horen zelfs dat er in een aantal gevallen géén TLV meer wordt verstrekt aan leerlingen in het uitstroomprofiel dagbesteding die ouder zijn dan 16 jaar!"

Graag wil Stichting Downsyndroom deze brief in een gesprek met de vaste Kamercommissie toelichten. Wij willen graag met u in gesprek over deze discriminerende tendens die de kansen van jongeren met Downsyndroom beperkt. Wij vragen u ook om uw invloed aan te wenden om het recht op onderwijs voor deze leerlingen veilig te stellen en deze gedwongen versnelde uitstroom te stoppen.

In afwachting van uw reactie

Hoogachtend,
Stichting Downsyndroom

Dhr. Dr. Gert de Graaf
Wetenschappelijk medewerker en
Medewerker Onderwijs

Mw. Drs. Regina Lamberts
Directeur

Noten

1. Wat als de leerplicht ophoudt? Special over de overgang van onderwijs naar werk. In Down+Up 124, winternummer 2018.
2. Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor 18-plussers, 14 mei 2018 Frits Buijs.